

„Tisza István utolsó útja”

Tonelli Sándor tanulmánya

Rendkívül érdekes tanulmány jelent meg az Acta Universitatis Szegediensis kiadásában dr. Tonelli Sándor tollából. A tanulmány — amelynek értékét fémlelzi a szegedi egyetem kiadványainak szignálása — „Tisza István utolsó útja” címen jelent meg és jórészt ismeretlen dokumentumok alapján feldolgozza az összeomlás egy eddig csak kevéssé ismert fejezetét. Az 1918-as eseményekről ezt a drámai részletét Tonelli Sándor hiteles és ma már okiratszámra méltó adatok és feljegyzések alapján világította meg tanulmányában — feldolgozta és első ízben hozta az Acta kiadványában nyilvánosságra báró Sarkotić István vezéreztetésnek, Bosznia-Hercegovina utolsó tartományi főnökének naplójegyzetét, amelyeket az események közepette eleven erővel és az események hatása alatt készített és amelyeket két évtizedig elzárva tartott, míg azután egyik példányát rábízta Tonelli Sándorra, akihez meleg baráti bizalom kötelei fűzték azaz, hogy a napló csak a vezéreztetés halála után hozható nyilvánosságra. Tonelli Sándor legutóbb a Dugonics-Társaság felolvasó ülésén tartott előadást a napló anyagának egyes részéről, míg most az egészet feldolgozta tanulmányában és ezzel igen becses dokumentumokkal világította meg a monarchia összeomlásának egyik drámai részletét.

Föltárja Tonelli a tanulmányban azt a helyzetet, amelyben 1918 őszén a monarchia volt és amelyek megelőzték Tisza István útját Horvátországon keresztül Szarajevóba, ahol mint IV. Károly kiküldöttje, mint homo regius már elkészült érkezett. A tanulmány megvilágítása és a hiteles adatok szerint a homo regiusnak ez az útja eredménytelenül végződött, utána gyors drámai dübörgéssel már uton volt az összeomlás. Pompás rajzot ad Tonelli Bosznia tartományi főnökéről, aki nemcsak éles látású katonának bizonyult, de jó politikai és helyérzékkel rendelkezett — írónak is, legalább is azt mutatják naplójegyzetei, amelyek egykor szinte drámai lüktetéssel rögzítették meg a száguldó eseményeket, Sarkotić felvázolta a szereplőket és nemcsak dialógusokat rögzített le, de megvilágította Tisza már elkészült próbálkozásait is. Különösen becsesek azok a részletek, amelyek megörökítik azokat a beszélgetéseket, amelyeket Sarkotić Tiszával folytatott és amelyek rávilágítanak azokra a hibákra, amelyeket a látogatás előtt Bécs félreismerése alapján elkövettek. Rendkívül érdekes az a részlet, ahol drámai sorok írják le Tisza ezredes útját Horvátországon keresztül, majd a Triglav torpedóromboló fedélzetén Boszniába, nemkülönben ismeretlen adatokkal világítja meg a szarajevói tárgyalásokat, valamint azt a helyzetet, amely Tisza eredménytelen utolsó útja után kialakult és amellyel megindult a vég kezdete.

Tonelli Sándor tanulmánya önálló politikai-történelmi munka, amely igen sok ismeretlen és becses adatot hoz nyilvánosságra, kritikai alapon vizsgálja az akkori helyzetet, de az írói és történelmi munkán kívül a tanulmány becses kuttortást szolgáltat a monarchia összeomlását nagy egészében feldolgozó történelmekutatók számára is. Tonelli nem elégedett meg azzal, hogy nyilvánosságra hozza a rábízott Sarkotić-naplót, hanem annak és még más értékes adatok alapján széles háttérrel rajzolt az összeomlást megelőző hónapok eseményeihez és ezzel mint történelmíró, gáló és mint közíró egyformán igen értékes munkát végzett. Az egyetem Acta-jának új kötete nemcsak becses kutortást jelent, de a tanulmány izgalmasan érdekes olvasmány is.

Tisztelettel értesítem t. ismerőseimet és barátaimat, hogy folyó hó 15-ével az

Alföldi

Utazók és Kereskedők Egyesülete
(Széchenyi-tér 15 sz. I. emelet)

vendéglőjét átvettém

ahol ugy bennékezésre, mint kihordásra a legizletesebb házikoszt kapható, mérsékelt árak mellett. Szives pártfogást kér

KUN FERENC

vendéglős.

HIREK

— Megnyitották a budapesti német tudományos intézetet. Budapestről jelentik: A budapesti német tudományos intézetet szerdán délelőtti nyitották meg ünnepélyes külsőségek között a Pázmány Péter-tudományegyetem aulájában. Az ünnepségen megjelentek Hóman Bálint kultuszminiszter, Siebert bajor miniszterelnök, Erdmannsdorff budapesti német követ. Az egyetem rektora üdvözölte a vendégeket, majd Erdmannsdorff követ nyitotta meg a tudományos intézetet, azt hangoztatva, hogy az újonnan létesített intézmény nagymértékben hozzájárul majd a magyar-német kulturális kapcsolatok kimélyítéséhez. Twardowsky mondott ezután beszédet, majd Zschintzsh államtitkár tartott előadást. Ezután Hóman Bálint kultuszminiszter emelkedet szólamra és méltatta a német tudományos intézet megnyitásának jelentőségét. Végül Freier professor, a budapesti Német Tudományos Intézet vezetője tartott előadást.

— A Dugonics-Társaság vasárnap felolvasó ülést tart. A Dugonics-Társaság 16-án, vasárnap délután 5 órai kezdettel az egyetem bölcsészeti karának nagy előadótermében (Baross Gábor-utca 2. II. emelet) felolvasó ülést tart. Az elnöki megnyitó után Vajtai István „Móra Ferenc népszerűlete” címen tart székfoglalót, Beretzk Péter: „Ujabb madárritkaságok a szegedi Fehértavon” (A Fehértó vetített képes ismertetése) címen tart előadást ugyancsak székfoglalóként.

— Anyák napja-ünnepség Sándorfalván. Nagyszerű műsoros délután keretében tartották meg a sándorfalvi kulturházban az Anyák napja-ünnepséget. A nagyszámú közönség kivül a műsoros délutánon mintegy 450 többgyermekes anyja is megjelent. Dr. Bód Árpádné a MANSZ sándorfalvi elnöknőjének megnyitó beszéde után Bartalos Lajos segédlelkész tartott előadást az anyák eszményképéről, Szűz Máriáról. Kongreganista és agrárleányok „Csuda táská” címen tréfás jelenetet adtak elő nagy sikerrel. A szereplők közül Kiss József, Ördög József, Hegedűs Mária, Bitó Mária, Dékány Anna és Lajtar Ilona tündek ki egy-egy kedves alakítással. A műsor befejezésül Lepy Emil plébános, szentszéki tanácsos mondott beszédet, megköszönte az anyáknak, hogy gyermekeiket buzgó vallásosságban és hazafias érzelmetben nevelik.

— Zárt pénztárt építettek a városi adóhivatalban. A városi adóhivatal pénztára állandóan nagy forgalmat bonyolít le. Pár nappal ezelőtt járt le az első adónegyed, az adózók nagyrésze igyekezett eleget tenni adófizetési kötelezettségének. Naponta többszáz ember fizette be esedékes adóját. Az adóhivatalban most régóta esedékes újítást vezettek be, a pénztárt üvegfallal választották el és így a pénztárosok könnyebben végezhetik munkájukat. A zárt pénztár megépítésére az a körülmény is okot szolgáltatott, hogy a multkoriban elveszett egy százpengős bankjegy a pénztár asztaláról. Most a zárt pénztárral elejét vették az ilyen eset megismétlődésének.

— A pénzkölcsönző ne kérjen szegénységi bizonyítványt. Szigeti Császár Imre szentesi ingatlanközvetítő az elmúlt év elején Váczi Imre földbirtokostól 400 hold föld megvásárlására kapott megbízást. Váci Szigetinek a föld vételárának 10 százalékát ajánlotta fel jutalék fejében. A földet sikerült is Szigetinek megszereznie. Az adásvételi szerződés megkötése után azonban a jutalék körül nézeteltérés támadt. Szigeti beperelte a földbirtokost, de hogy a perköltséget ne kelljen megfizetnie, szegénységi bizonyítványt szerzett. A per folyamán azonban kiderült, hogy az ingatlanközvetítő jogtalanul perel szegénységi bizonyítvánnyal, mert tetemes havi jövedelme van. Hatóság félrevezetése címén eljárás indult ellene. Ugye szerdán került a szegedi törvényszék Ungváry-tanácsa elé. A vádlott ártatlanságával védekezett, és azt adta elő, hogy abban az időben csak kevés jövedelme volt, jogosan tarthatott igényt a szegénységi bizonyítványra. A törvényszék számos tanút hallgatott ki, akik igazolták, hogy a vádlottnak a vádbeli időben nagy jövedelmek voltak, sőt pénzkölcsönzéssel is foglalkozott. A törvényszék megállapította az ingatlanközvetítő bűnösségét és kéthónapi fogházbüntetésre ítélte. Az ügy a tábla elé kerül.

Az idő A Meteorológiai Intézet jelenti este 10 órakor. Időjárás: **Előrejelzés:** szél, tulnyomóan borús, ködös idő. Sok helyen eső, a hegyeken havasodó és hó. A hőmérséklet alig változik.

— Az Ujszegedi Torna Club évi rendes tisztújító közgyűlését f. hó 23-án d. e. 10 órai, határozati képtelenség esetén 11 órai kezdettel tartja az ujszegedi Tóth-vendéglőben. 213

— Ellopták a szakács pénzt. Vakmerő besurranó tolvajt keres a rendőrség. Szerdán délelőtti megjelent a rendőrségen Hess Imre, a Hungaria szakácsa és elmondta, hogy lakásából ismeretlen tettes 320 pengő készpénzt ellopott. A nyomozás folyik.

— Jávör Pál a szerelemről tart előadást a berten a Színházi Magazin szabadegyetemen. Gróf Bethlen Adám „Pesti színház kolozsvári szemmel” címen ír színházi beszámolót, József kir. herceg értékes történelmi képet ajándékozott Nagyváradnak. Riport az ismeretlen mecénásról, három asszony három élete, a farsang a gyeregyői bálon, feleségek érettségije, Farkas Imre novellája, párisi levél, a „Hajnalodik” című szindarab befejező része s még sok érdekes riport, kép, részletes farsangi beszámolók, film-, divat-, konyha-, viccrovat és a gyermekek betilapja. A Kis Magazin egészíti ki a Színházi Magazin legújabb számát.

Győrfv-au óservice

Boldogasszony-sugárút 3.
Hősök kapuja mellett. 333 Tel. 29-09

Bonczos árvízvédelmi kormánybiztos szerdai jelentése a dunai árvízveszélyről

Budapest, február 12. Vitéz Bonczos Miklós beügyi államtitkár, a dunai árvízvédelem kormánybiztosa a mai nap folyamán a következő tájékoztatást adta:

— Németországból az árhullám mérsékléséről érkezik hír. A felsődunai árhullám hatása egyelőre lényegesen Pozsony és Esztergom között tapasztalható. Budapestén eddig csak két centiméteres emelkedést mértek. Adonytól lefelé a Duna tovább apad. Adonyonál tegnap reggel további két centiméterrel süllyedt a vízszint. Tegnap két műszaki szelvény és egy munkásszázad Dunaegyházától északra 600 folyóméteres szakaszon rőbbantott ki 60 méter széles folyosót. Az albertfalvi Dunavédgát-társaság és a Tsepelszigeti ármentesítő társulat védekező munkálatai tovább folynak. (MTI)

Párisi Nagy Áruház Rt.

Szeged (Csekonics és Kiss-utca sarok)

NŐI DIVATÁRUK:

Divat női zsebkendő	—23
Divat női aprópénztárca	—23
Mousslin zsebkendő	—43
Marabu kalaptoll	—53
Öves barisnyatartó	—93
Nanszu melltartó	—93
Női zippzárás crszéay	—93
Krepdesin műselyem női ruhagallér	P 1.03
Női műselyem barisnya	P 1.23
Női trikó bélelt kesztyű	P 1.53
Sarmöz női nadrág	P 1.43
Női trikó kesztyű béleletlen	P 1.33
Mousslin sál	P 1.73
Négysarkos divat sál	P 1.73
Divat női retikül	P 1.93
Divat női kapucni	P 2.03
Divat női turbán	P 2.13
Női filz kalap	P 2.93
Női műselyem combiné	P 3.13
Divat női bársony sapka	P 3.93
Divat női bórkesztyű	P 3.23
Női kloth ernyő	P 4.23